

อดีตถึงปัจจุบัน อวงชัยก่งท่าน (จีนปาด)

ผศ. พอพล อุบลพันธุ์

ก ว่าเดียวกันในรั้วด้านหลังภายในกำแพงโรงเรียนคริสต์ธรรมราชศึกษา นครศรีธรรมราช ในปัจจุบันนี้มีอวงชัยเก่าแก่ที่ได้รับการปรับปรุงจนอยู่ในสภาพสมบูรณ์ สิ่งนี้ไม่ใช่เป็นอวงชัยธรรมด้า แต่เป็นอวงชัยของก่งท่าน คันเป็นบุคคลสำคัญของเมืองนครศรีธรรมราชในอดีตที่มีความสัมพันธ์ทางครอบครัวกับสายเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช เรื่องราวเกี่ยวกับสายสัมพันธ์ บรรพชนของต้นสกุลเจ้าพระยานครศรีธรรมราช หรือ สกุล ณ นคร ยังสับสนคดุลเครืออยู่ในหลายเรื่องหลายตอนจนบางครั้งสับสน ไม่กระจ่าง แม้ว่าจะมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วก็ตามที่ หลายครั้งก็ไม่ถูกต้องและไม่ตรงกันในทุกด้าน เพราะอาจจะมีการบันทึกจากคำบอกเล่าเสียเป็นส่วนมาก บางทีคนบันทึกอาจจะโน้มเอียงในฝ่ายที่ตนชื่นชมและเป็นในทางลบต่อบุคคลที่ตนไม่นิยมชมขوب ส่วนใหญ่ก็อ้างว่าเป็นการเล่าสืบท่อๆ กันมา ในส่วนเรื่องราวของอวงชัยก่งท่าน หรือจีนปาดนี้ มีการบันทึกออกแบบพร้อมอย่างแพร่หลาย หลายแหล่ง หลายสือบนบางครั้งถูกยกเป็นนวนิยายไปก็มาก ขาดความน่าเชื่อถือและความน่าจะเป็นจริง

อวงชัยก่งท่าน ถ่ายที่อ. พ.ศ. ๒๕๑๖

มีข้อมูลที่เชื่อถือได้แหล่งหนึ่ง คือ บันทึกของประพุ่ม ชุมเพ็งพันธุ์ ซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์เมืองนครศรีธรรมราช และเป็นผู้ร่วมก่อตั้งสารานครศรีธรรมราช ครั้งอดีต ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้เขียนรู้จักมาต่อนานมายเด็กๆ ได้บันทึกเกี่ยวกับอวงชัยแห่งนี้เมื่อครั้ง พ.ศ. ๒๕๑๖ ไว้ว่า

“มีอวงชัยเก่าอยู่แห่งหนึ่ง ตื้นอยู่ริมแม่น้ำในเขตโรงเรียนคริสต์ธรรมราช มุ่งทิศตะวันตกเดียงเหนือ สร้างไว้บนโคลหินหรือเนินทราย ซึ่งเมื่อพ้นอวงชัยนี้ไปก็เป็นที่รากอุ่มเรียก “ท่าลาด” ซึ่งมีสภาพคล้ายกับคลองน้ำลึกไปในตัวบริเวณใกล้ๆ กันจนตลอดแนวรั้วด้านหลังของโรงเรียนคริสต์ธรรมราช มีอวงชัยอื่นสร้างไว้อีกหลายแห่งเล็กน้อยใหญ่บ้าง ขนาดใหญ่ที่จะกล่าวถึงอยู่นี้ ลักษณะก็ไม่แตกต่างจากอวงชัยอื่นๆ ได้ ต่ำตระหง่านห้าวหุ้ยเป็นลักษณะปูนเรียบด้านภายนอก หันหน้าเข้าหาอวงชัย มีรูปปั้นขนาดบ่อหมู่อยู่ด้วยกัน หัวใจปั้นเป็นหัวใจพระเจ้าตากสิน คือพระเจ้ากรุงธนบุรีได้มาพบชื่อน้ำชี้เป็นพระอยู่ในถ้ำเขานุนพนม จนกระหั้นสรวรรณด จึงมีผู้นำพระศพมาฝังไว้ที่นี่ คุณพรมณ ณ นคร ได้กรุณาเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า ในสมัยปลายกรุงศรีอยุธยาต่อกรุงธนบุรี ที่เมืองนครศรีธรรมราช มีจีนอยู่คนหนึ่งชื่อ “จีนปาด” ไม่ทราบว่าใช้แซ่ออะไร ลูกหลวงสืบสกุลต่อมาอย่างไร จีนปาดมีน้องชายคนหนึ่งชื่อ “จีนนาย” เข้าใจว่าสองคนพี่น้องนี้มาจากเมืองจีน เข้ามาประกอบอาชีพทางการค้าจนกลายเป็นเศรษฐีที่มีมากร หลวงนายสิทธิ (ทูน)

นายเกรเมหาดเล็ก พระปลัดเมืองนครศรีฯ ชี้งต่อมาได้เป็นเจ้าพะยานครศรีธรรมราชในสมัยกรุงธนบุรี ได้แต่งงานกับลูกสาวเจ้าป่าคนหนึ่ง ชื่อ “ทองเหนี่ยว” เจ้าพะยานครศรีธรรมราชมีธิดาด้วยพ่อของเหนี่ยว ๓ คน ชื่อ “ทุ่ม ฉิม และปราง” ต่อมากุณฑุ์มได้เป็นภรรยาเจ้าพะยานครศรีธรรมราช (พัด) ส่วนคุณฉิมกับคุณปราง เมื่อตอนที่เจ้าพะยานครฯ มีดิอา ถูกกักตัวไว้ที่กรุงธนบุรี มีดิอาได้ถวายเป็นพระสนมของพระเจ้ากรุงธนบุรี คุณฉิมได้เป็นพระสนมเอก มีลูกเชอ ๒ องค์ ชื่อเจ้าทัศพงศ์ (ภายหลังได้เป็นพระพงศ์นินทร์) กับเจ้าทัศกัย (ภายหลังได้เป็นพระอินทร์กัย) สำหรับคุณปรางจะได้ถวายเป็นพระสนมในตอนหลัง เมื่อมีครรภ์ชั้น พระเจ้ากรุงธนบุรี จึงพระราชทานแก่เจ้าพัด อุปราชเมืองนครรับไป บุตรที่เกิดกับคุณปรางนี้คือ เจ้าพะยานคร (น้อย) เมื่อกันว่า เป็นลูกของพระเจ้ากรุงธนบุรี

จีนปาดเมื่อตาย ศพต้องอยู่ที่ริมคลองหลังโกรเรียนศรีธรรมราชในปัจจุบัน เรียกว่าชุดหัว “ก้ม” หรือ “ก้มท่าน” มีรูปปาดเป็นสัญลักษณ์ ถือวันเข็งเม็ง (ราตรีเดือนเมษายน) ทุกปี ถูกหลานเหลนฯ ในสกุลณ นคร จะไปเย่นให้ว่าเป็นประจำ ทำสืบท่องกันมาแต่บรรพบุรุษ ชาวชุ้ยของท่านนี้เคยถูกฆ่าเมียลักษณะร้ายหนึ่ง ทราบว่าไม่ได้อะไรไปพบแต่ผ้าแพร “ปัจจุบันศพของจีนปาด หรือ ท่านก้ม ชื่อเย็น พ่อตา ของ พระปลัด (หมู) หรือ พระสัสสฤษะ ของ พระเจ้าขัตติยราชนิคมฯ ยังถูกฝังอยู่ ณ อาจชุ้ยจีนปาด ภายในบริเวณโกรเรียนศรีธรรมราชศึกษาปัจจุบัน”

ชาวชุ้ยก้มท่านในปัจจุบัน (๙๕๖๗)

ชาวชุ้ยก้มท่านในปัจจุบัน (๙๕๖๗)

ตามบันทึกของสายสกุล ณ นคร ในยุคปัจจุบัน มีว่า “เดียวอ่องปاد (สายสกุล ณ นคร ใช้เรียกชื่อท่าน) ได้ถึงแก่สัญกรรมในปี พ.ศ. ๒๗๗๐ เจ้านครหนูทำพิธีฝังศพตามแบบโบราณของชาวจีน อย่างซุ้นเตียวอ่องปاد ตั้งอยู่ที่ตำบลทุ่งท่าลาด ชัยภูมิริมน้ำร่มเย็น เนื้องหน้าเป็นภูษา ขาวเป็นมังกร ข้ายเป็นเสือ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งโรงเรียน ศรีธรรมราชศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงของเมืองนคร”

ตามที่ผู้เขียนได้เดินทางไปสำรวจด้วยตนเอง ในปัจจุบันนี้สภาพแวดล้อมที่ตั้งของซุ้นเตียวอ่องปัดเปลี่ยนแปลงไปมากมาจากการติด ตามบันทึกที่ผู้เขียนนำเสนอไปข้างต้น บันทึกว่า “เป็นของซุ้นเตียวอ่องที่สร้างบนเนินทราย” ในอดีต แต่ปัจจุบันไม่มีสภาพเป็นเนินทรายหลงเหลือให้เห็น เป็นเพียงพื้นดินต่ำระดับเดียวกับพื้นถนนโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ในส่วนของบันทึกถึงของซุ้นเตียวอ่องที่ตั้งอยู่ใกล้เดียวกันนั้นยังมีปรากฏอยู่ ๑ อย่างซุ้นเตียวอ่องที่อยู่ภายใต้บริเวณเขตวิทยาลัยโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา และยังมีอีกของซุ้นเตียวอ่องที่ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนโดยมีถนนตัดฟันกลางระหว่างรั้วโรงเรียนและยังคงมีสภาพสมบูรณ์สวยงามอยู่เหมือนกัน

ตามคำบอกเล่าของบุคคลในสาย สกุล ณ นคร เล่าว่า แต่เดิมสถานที่แห่งนี้เป็นวัด ต่อมาวังลง สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ท่านได้ยกให้พากมิษหันนารี (คริสต์ศาสนิก) ตั้งแต่สมัยล้านเกล้าลั่นกระหม่อมรัชกาลที่ ๕ และในปัจจุบันของซุ้นเตียวอิงท่านได้ตั้งอยู่ในบริเวณที่ดินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา โดยไม่มีการรื้อถอนของซุ้นเตียวอิง แต่ได้ดูแลของซุ้นเตียวอิงนี้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด พร้อมกันนี้กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนของซุ้นเตียวอิงท่านเป็นโบราณสถานของกรมศิลปากรอีกด้วย

สถานที่แห่งนี้จึงเป็นอีกหนึ่งสถานที่สำคัญ ที่ถือเป็นสมบัติชาติ ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคนในสกุลเชื้อสายเจ้าพระยา แล้วเมืองนครศรีธรรมราชโดยรวม ปัจจุบันนี้ของซุ้นเตียวอิงท่านได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่โดยทายาทผู้สืบทอดวงศ์สกุล ณ นคร และบรรดาทายาทสายสกุล ณ นคร ได้เดินทางมาเคารพ เช่นไหร เพื่อระลึกถึงบรรพบุรุษของพากษา โดยเฉพาะวัน เชิ่งเมือง (วันดันเดือนเมษายน) ทุกปี ลูกหลานเห็นๆ ในสกุล ณ นคร จะไปเยี่ยมไหร เป็นประจำ พร้อมกับร่วมกันทำความสะอาด ปรับปรุง ของซุ้นเตียวอิงนี้ให้คงสภาพที่สมบูรณ์อยู่ตลอดมาจนเป็นเวลาอันยาวนาน

บรรณานุกรม

สารานครศรีธรรมราช ฉบับมกราคม ๒๕๑๖.

หนังสือ เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (เจ้าน้อย) ผู้สำเร็จราชการจอมทัพตระวันตกแห่งแดนใต้ ประเทศไทย พระเจ้าศรีธรรมราชาโศกราช องค์ที่ ๕ ที่รักศึกเมืองในการสร้างอนุสาวรีย์ เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (เจ้าน้อย) ๒๕๕๕.

หนังสือ “วิเชียรรักีก” ที่ระลึกเนื่องในพิธีพระราชทานเพลิงศพอาจารย์วิเชียร ณ นคร ๒๕๔๘.

<https://www.facebook.com/3sakul/posts/> วันสืบต่อ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๗

